

6

6

א. סקירה היסטורית של ASPnet

ב. מפגשים אזוריים ובין-לאומיים של ASPnet

6 נספחים

א סקירה היסטורית של ASPnet

הפעילויות	העשור
התנסות והתגבשות	1963 – 1953
הכרה	1973 – 1964
התפתחות והערכה	1983 – 1974
התרחבות וחדשנות	1993 – 1984
ASP היום ומחר	2003 – 1994

1. העשור הראשון של ASP (1963–1953): התנסות והתגבשות

בשלב הראשון לקראת הקמת בתי הספר המסונפים לאונסקו הוזמנו המדינות החברות להציע בתיספר תוכניים שיהיו הנחשונים בפיתוח החינוך להבנה בין לאומית ובהרחבתו באמצעות יצירת פרויקטים חלוציים לאומיים שמקושרים ומתואמים בין מדינות. הציפייה הייתה שתכניות כאלו יתרמו לשיפור שיטות ההוראה, התכנים והחומרים, הכול מתוך מטרה לחזק את שיתוף הפעולה הבין לאומי ואת השלום. רכיבים חיוניים בפרויקט היו הערכה ומחקר, שנועדו להביא להבנה עמוקה יותר של הצרכים, הבעיות, הקשיים והאפשרויות של חינוך בתחום זה.

נציגים של 33 מוסדות מ־15 מדינות שהסכימו ליטול חלק בכנס היסוד של ASP ב־1953, התכנסו במטה אונסקו בפריז, כדי לתכנן פרויקטים. הם המליצו כי בתיספר מסונפים יכללו בתכניותיהם פעילות ניסויית המתבססת על אחד משלושה תחומי לימוד אלה: זכויות נשים; ארצות, תרבויות ועמים אחרים; עקרונות זכויות האדם.

לאור תפקידם החשוב ביותר של המורים בהטמעת החינוך להבנה בין לאומית, הורחבה הרשת בשנת 1958 כך שתכלול גם מוסדות להכשרת מורים. באותה שנה קיבל הפרויקט את שמו הנוכחי "פרויקט בתי הספר המסונפים" (ASP).

חלק שישי • נספחים

ביטוי יוצא מן הכלל להצלחת ASP היה הגידול שחל בתוך עשר שנים מ־33 בתיספר ב־15 ארצות ל־191 בתיספר ב־42 ארצות.

2. העשור השני של ASP (1964–1973): הכרה

הרחבת ASP בשנת 1965 לרמת בתיספר היסודי נחשבה צעד חשוב בהכנת ילדים צעירים לקראת תפקידים העתידי כאזרחים אחראים ומקבלי החלטות. ההרחבה, כך התברר, הייתה אתגר חדש, כי לא היה זה פשוט להפעיל את השיטות החדשניות של ASP על־פי המודל של בתיספר התיכונים.

בשנת 1973, במלאות עשרים שנה ל־ASP, הוערכה מחדש הרשת ונוסחו הצעות מספר כדלקמן:

- על חינוך להבנה בין־לאומית להתמקד בבעיות הקהילה, ועקב כך לבחון את הנושאים הלאומיים והבין־לאומיים המעסיקים במישורין את הנוער.
- יש להדריך את המורים ברכישת טכניקות סוציורגשיות וקוגניטיביות, שיאפשרו לתלמידים להפנים את החינוך הבין־לאומי ולפתח את תפיסתם לגבי התנהגותם שלהם ולגבי יחסיהם עם אחרים.
- המשרדים האזוריים של אונסקו צריכים להיות מעורבים ב־ASP, בהגשת סיוע טכני ועזרה בחילופי מידע, באמצעות סמינרים וחילופי מורים ותלמידים.

גם בתקופה זו, כבעשור הקודם, היה גידול ניכר של רשת ASP. בשנת 1958 היו 506 מוסדות ב־52 מדינות, וב־1973 - 923 מוסדות ב־63 מדינות.

3. העשור השלישי של ASP (1974–1983): התפתחות והערכה

עשור זה הוביל לתפיסה של חברה גלובלית. לשנת 1974 נודעת חשיבות רבה, כי בשנה זו קיבלה העצרת הכללית של האו"ם את "ההצהרה בדבר סדר כללי בין־לאומי חדש", במאמץ לעצור את הגידול בפער בין ארצות מתועשות לבין ארצות מתפתחות וכן משום שהוועידה הכללית של אונסקו אימצה את "ההמלצות לחינוך להבנה בין־לאומית". תכנית האו"ם להגנת הסביבה (נאירובי, קניה) התריעה במחצית שנות השבעים על הסכנות לאיכות הסביבה והביאה לגיוס משתתפים לחיפוש פתרונות דחופים ליישומם. נושא זכויות האישה אמנם היה אחד משלושת הנושאים העיקריים של ASP בשנת 1953, אך רק בשנת 1975 הוכרז על שנת האישה הבין־לאומית. בינתיים מירץ החימוש המשיך להתפשט ולגזול משאבים, והתפוצצות האוכלוסין גברה. הטרור הבין־לאומי המשיך להכות ונמשכה ההסלמה במלחמה הקרה.

במשך עשור זה נוסף נושא לימוד רביעי ואחרון ל־ASP: "איכות הסביבה". יתרה מזו, בשנת 1983 התרחבה הרשת והיא כללה כבר 1,672 בתי־ספר ב־81 מדינות חברות.

4. העשור הרביעי של ASP (1984–1993): התרחבות וחדשנות

ניתן לייחס את התרחבות רשת ASP בעשור זה לעניין ולתמיכה הגוברים וכן לגידול במשאבים שהעניקו אונסקו והמדינות החברות, זאת באמצעות התכנית הרגילה של אונסקו ו"תכנית ההשתתפות" שפרסה את חסותה על מפגשים, סמינרים, פרויקטים חלוציים ופרסומים רבים של ASP, והודות למדינות החברות שהשתתפו בנדיבות במימונם. זו הפעם הראשונה שהרשת נהנתה ממענקים ומתוספת תקציבים.

ברמה הלאומית השתפר תהליך יישום ASP עם מינום של מתאמי ASP לאומיים, במשרה מלאה או חלקית, ועקב זמינות משאבים למתאם הלאומי לשם פיתוח פרויקטים. תועלת הופקה גם משיתוף פעולה בין־לאומי עם ארגונים לא־ממשלתיים.

בעשור זה חל גידול מרשים ביותר במספר המדינות והמוסדות המשתתפים ב־ASP - 2,990 בתי־ספר ב־116 מדינות.

5. העשור החמישי של ASP (1994–2003): היום ומחר

הוועידה הבין־לאומית לחינוך (1994) והצהרתה על חינוך לשלום, לזכויות האדם ולדמוקרטיה, חזרה והדגישה את תפקידו החשוב של החינוך למען תרבות של שלום במדינות החברות.

כל עשור תרם להתפתחות כמותית ואיכותית ב־ASP של אונסקו, רשת שתרמה לחיזוק הממדים ההומניסטי, התרבותי והבין־לאומי של החינוך. עתה, בעשור החמישי ל־ASP ועל סף המאה העשרים ואחת, אנו נדרשים לחשוב על עתיד שיאפשר להמשיך ולהרחיב את פעילותה החדשנית של ASP בחיזוק החינוך לרב־תרבותיות ולשלום, ולעודד ילדים ונוער לפעול יחד להקמת עולם טוב ושליו יותר לכול.

כבארבעת העשורים הקודמים לקיום ASP, גם בעשור הנוכחי ניכר גידול מרשים ביותר במספר בתי־הספר, וכיום יש כ־6,000 בתי־ספר ב־150 מדינות.